

Yksin kotona

”ETKÖS SINÄKIN tullut tuntemaan sen Leenan?” kysyi 82 -vuotias, dementoitunut isäni, puolisolteni eräänä päivänä. ”No, kyllähän minä hyvinkin. Muistatkos pappa, kun me Leenan kanssa olemme naimisissa. Leena on sinun tyttäresi ja minä sinun vävy.” Levollisuus ja hymy levisivät pappan kasvoille.

Niin, jokainen meistä ikääntyy yksilöllisesti, vaikka vanhenemiseen kuuluu toki yleisiä ja yhteisiäkin piirteitä. Meillä tulee olemaan alati kasvava joukko aktiivisia, omasta hyvinvoinnistaan kiinnostuneita, toimintakykyisiä ja osallistumishaluisia ikäihmisiä. Toisaalta eliniän kohotessa on aiempaa enemmän myös huonokuntoisia, ympärivuorokautista hoivaa tarvitsevia vanhuksia.

LISÄÄNTYVÄÄN HOIVAN tarpeeseen on entistä vaikeampaa vastata kuntien talouden yhä kiristessä ja työvoiman saannin vaikeutuessa. Vuodesta 1970 on 75-84 -vuotiaiden määrä kasvanut noin kolminkertaiseksi. Lahdessa yli 75 -vuotiaiden suhteellinen määrän nousu tarkoittaa kasvua 8878 henkilöstä (v. 2011) 16630 henkilöön vuoteen 2025 mennessä.

Väestön ikääntymisen haasteista ei selvitä kunnialla, ellei puitteita hyvälle hoidolle luoda jo nyt. Vanhustenhoito on kyettä-

vä nostamaan sellaiselle tasolle, jolla jokainen päättäjä itsekin haluaisi vanhuutensa viettää.

ESIMERKIKSI KOTIHOITO on syytä nostaa erityisen tarkastelun kohteeksi. Ikääntyneiden kotona asuminen on kunnille edullista, mutta vain siinä tapauksessa, että tuki- ja palvelut ovat riittäviä. Riittämättömät palvelut ja liian harvoin tapahtuva terveyden ja lääkityksen seuranta taas voivat johtaa tarpeettomasti pitkäaikaiseen laitoshoitoon. Ennaltaehkäisy on tässäkin avainsana.

Kotona asumista turvaavan teknologian lisääntyminen on myönteistä, mutta on muistettava, että neljä kymmenestä 75 vuotta täyttäneestä suomalaisesta kärsii yksinäisyydestä. Myös yli 65 -vuotiaiden itsemurhat ovat todellisuutta. Turvatekniikan lisäksi tarvitaan säännöllisiä sosiaalisia kontakteja, lisää käsipareja.

IKÄÄNTYNEIDEN KOTONA hoitamiseen on pyrittävä myös vakavien sairauksien kohdatessa, mikäli potilas niin haluaa ja se on kohtuullisin järjestelyin toteutettavissa. Kotona asuminen ei kuitenkaan saa muodostua itsetarkoitukseksi. Niiden, jotka eivät koe kotona asumista enää turvallisiksi, tulee päästä turvaa tarjoavan asumismuodon piiriin.

Lahdessa tasapainoillaan jatkuvasti kasvavien tarpeiden ja rajallisten resurssien kanssa. Huolestani huolimatta, moittimiseen ei ole aihetta. Olen isäni hoidon myötä nähnyt miten kaupunkimme vanhustalouksessa hoidetaan työt hyvin ja tunnollisesti yhteistyötä omaisten kanssa unohtamatta. Määräänsä enempää ei kukaan jaksa.

LAHDEN SOSIAALI- ja terveyslautakunta onkin käynnistänyt kokonais selvityksen kotihoidosta. Odotan selvitykseltä sellaisia tuloksia ja avauksia, joilla pystymme joustavasti vastaamaan ikääntymisen tuomiin haasteisiin ja joilla voimme realistisesti linjata seuraavan vuoden talousarviota.

Kaupungin omat selvitykset eivät yksin riitä. Tiedetään, ettei nykyinen vanhustalouksellista koskeva hoivatakuu takaa hoivaa tai palveluita. Laatusuositusten sijaan tarvitaan vanhustenhoitolaki ikääntyneille annettavista palveluista sekä kunnille riittävät voimavarat sen toteuttamiseen.

Markkinatalouden ehdoilla kulkeva ihmiskäsitys jyrää liian heikosti alleen heikot ja huonokuntoiset. Ikääntyneiden kunnioittaminen ja kohtelevuus arvokkaina ja ainutlaatuisina yksilöinä yhteiskunnassa on ainoa oikea peruslähtökohta kaikissa ikäihmisiä koskevissa ratkaisuisissa.